

Sygn. akt I AGa 56/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Lublinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Mierzejewska (spr.)

Sędziowie: SA Ewa Popek

SA Bożena Oworuszko

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2020 roku w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i (...) w L.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 11 października 2018 roku,

sygn. akt IX GC 467/18

I.zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że datę początkową naliczania odsetek ustawowych od kwot wskazanych w pkt I a), I b), I c) w łącznej wysokości 3.242.712,87 zł (trzy miliony dwieście czterdzieści dwa tysiące siedemset dwanaście złotych i osiemdziesiąt siedem groszy) ustala na dzień 18 lipca 2015 roku;

II.oddała apelację w pozostałej części.

SSA Ewa Popek SSA Ewa Mierzejewska SSA Bożena Oworuszko

Sygn. akt I AGa 56/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 października 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził solidarnie od pozwanych: (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę **3.242.712,87** złotych wraz z odsetkami ustawowymi: od kwoty 2.402.609,45 złotych od dnia 7 czerwca 2015 roku, od kwoty 426.394,38 złotych od dnia 23 czerwca 2015 roku i od kwoty 413.709,04 złotych od dnia 3 lipca 2015 roku, jak również kosztami procesu w kwocie 27.217 złotych, a także nakazał ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 83.743,62 złotych tytułem części brakującej opłaty i zwrotu wydatków.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące okoliczności:

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwoty 4.091.645,95

złotych wraz z ustawowymi odsetkami, tytułem wynagrodzenia za roboty wykonane na podstawie siedmiu umów: nr (...), co do których powódka wystawiła faktury: (...) na kwotę 2.199.412,20 złotych, (...) na kwotę 1.097.818,92 złotych, (...) na kwotę 103.128,27 złotych, (...) na kwotę 304.431,31 złotych, (...) na kwotę 423.257,40 złotych, (...) na kwotę 473.973,92 złotych, (...) na kwotę 426.394,38 złotych, (...) na kwotę 413.709,04 złotych. Należności z tych faktur nie zostały zapłacone. Pozwane spółki nie uznawały powództwa i wносиły o jego oddalenie.

Wyrokiem częściowym z dnia 28 lutego 2017 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 848.933,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 grudnia 2014 roku do dnia zapłaty tytułem części należności objętej fakturą (...).

Od wyroku tego pozwane spółki wniosły apelację, którą Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił wyrokiem z dnia 14 września 2017 roku w sprawie (...).

Sąd Apelacyjny rozpoznając sprawę (...) dokonał własnych ustaleń faktycznych, stwierdzając, że pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. jest (...) spółką (...), która została powołana w celu realizacji inwestycji polegającej na budowie i utrzymaniu sieci szerokopasmowej w ramach inwestycji współfinansowanej przez Unię Europejską, zaś pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. była głównym wykonawcą wskazanej inwestycji. W dniu 11 lipca 2014 roku pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. zawarła z powodową spółką (...) umów dotyczących wykonania w/w inwestycji w siedmiu strefach (powiatach) województwa (...).

Przedmiotem jednej z tych umów, oznaczonej nr (...) było wykonanie prac projektowo-budowlanych, obejmujących swym zakresem przedmiotowym prace i zakresem terytorialnym obszar (strefę) zasilany z węzła szkieletowego powiatu (...), poprzez kompleksowe zaprojektowanie i wybudowanie sieci dystrybucyjnej i szkieletowej planowanej do budowy dla (...), infrastruktury szerokopasmowej sieci pasywnej na terenie województwa (...), w tym w szczególności: wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich wymaganych uzgodnień, decyzji, zgód i umów, pozyskanie na rzecz zamawiającego, tj. (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. praw do nieruchomości, budowę w oparciu o wykonaną dokumentację projektową sieci kabli światłowodowych wraz z niezbędną infrastrukturą, wykonanie dokumentacji powykonawczej. Wynagrodzenie za realizację przedmiotu umowy wykonawca miał otrzymać w przypadku łącznego spełnienia następujących przesłanek i warunków: a) prace obejmujące co najmniej jeden obiekt, zostaną wykonane w pełni przez wykonawcę, a zamawiający i generalny wykonawca dokonają ich odbioru, co udokumentowane zostanie stosownym protokołem odbioru, b) wykonawca wystawi fakturę w należytej wysokości wynikającej z wartości odebranych obiektów wskazanych w harmonogramie. Strony umowy postanowiły, że wykonawca może przedkładać produkty końcowe do zaakceptowania lub odbioru przez zamawiającego oraz generalnego wykonawcę, przy czym generalny wykonawca zobowiązany jest zająć stanowisko w przedmiocie odbioru poszczególnych obiektów w terminie dwóch tygodni od dnia przedłożenia danego obiektu, zaś brak stanowiska generalnego wykonawcy w terminie dwóch tygodni od dnia przedłożenia danego obiektu będzie równoznaczny z dokonaniem odbioru i w takim wypadku jednostronnie podpisany protokół odbioru przez wykonawcę będzie podstawą wypłaty wynagrodzenia.

Powódka i pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. ustaliły wynagrodzenie za wykonanie całego przedmiotu umowy na kwotę 5.448.866 złotych, powiększoną o podatek VAT w wysokości obowiązującej w dniu wystawienia faktury VAT. Spółka (...) zobowiązała się płacić należności wynikające z faktur w terminie do 45 dni od daty doręczenia prawidłowo wystawionej faktury wraz z kopią protokołu odbioru.

Sąd Apelacyjny dokonał szczegółowej analizy postanowień umowy nr (...) wskazując, że zabezpieczeniem należytego wykonania umowy była Gwarancja Dobrego Wykonania Umowy (dalej zwana jako GDWU), której wysokość strony ustaliły na 108.000 złotych. Ustaliły również formę wniesienia GDWU. Ponadto powódka udzieliła gwarancji jakości i rękojmi na cały przedmiot umowy, przy czym ustalono, że okres gwarancyjny kończy się 25 miesiące od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, a okres rękojmi kończy się 3 miesiące po zakończeniu okresu gwarancyjnego. Pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. w razie stwierdzenia podczas realizacji umowy istotnej wadliwości w wykonywaniu przedmiotu umowy, a także zagrożenia ustalonych terminów określonych

w umowie, miała prawo odstąpić od umowy lub jej części w trybie natychmiastowym ze skutkiem ex nunc po uprzednim wezwaniu powódki do poprawy sposobu realizacji umowy, w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 14 dni. Była także uprawniona do odstąpienia od umowy w przypadku niewniesienia przez powódkę w terminie (...). Powódka natomiast miała prawo odstąpić od umowy: 1) ze skutkiem ex nunc - w przypadku zawinionego przez spółkę (...) naruszenia istotnych postanowień umowy po wyznaczeniu min. 30. dniowego, dodatkowego terminu na zaprzestanie naruszeń umowy i usunięcie ich skutków i bezskutecznym upływie w/w terminu; 2) w przypadku gdy spółka (...) opóźnia się z zapłatą wynagrodzenia o więcej niż 45 dni, w takim wypadku oświadczenie o odstąpieniu od umowy powódka mogła złożyć w terminie do 1 września 2015 roku; 3) ze skutkiem ex nunc - jeżeli strony nie dojdą do porozumienia w sprawie renegotjacji umowy, w takim wypadku oświadczenie o odstąpieniu od umowy powódka mogła złożyć w terminie do 1 września 2015 roku; 4) jeżeli spółka (...) nie przedłoży oświadczenia o podpisaniu umów z gestorami infrastruktury, oświadczenie o odstąpieniu od umowy z tego powodu powódka mogła złożyć w ciągu 3 miesięcy od daty podpisania umowy. W razie odstąpienia od umowy powódka i spółka (...) przewidziały obowiązek rozpoczęcia inwentaryzacji wykonanych prac w terminie 7 dni od dnia odstąpienia, a także zapłatę wynagrodzenia za wykonany przedmiot umowy, potwierdzony przez strony protokołem inwentaryzacyjnym. Strony umowy przewidziały dokonanie wzajemnych rozliczeń w terminie 90 dni od dnia zatwierdzenia przez obie strony inwentaryzacji. Uregulowały również kwestię kar umownych, stanowiąc m.in., że w przypadku odstąpienia od umowy przez którąkolwiek ze stron, z przyczyn leżących po stronie powódki, spółka (...) może obciążyć powódkę karą umowną w wysokości 100.000 złotych. Kary umowne mogły być potrącane z należnych powódce płatności. Dla pokrycia należności z tytułu kar umownych spółka (...) została upoważniona do wykorzystania w tym celu Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy.

Sąd Apelacyjny stwierdził także, że pozostałe umowy: nr (...) zawierają tożsame postanowienia dotyczące wniesienia Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy, odstąpienia od umowy oraz kar umownych. Na podstawie § 11 każdej z umów powódka zobowiązała była do wniesienia Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy, w takiej formie i terminie jak wskazane w § 11 umowy nr (...), jedynie wysokości (...) były różne. Umowy w § 13 przewidywały uprawnienia powódki i pozwanej T. do odstąpienia od umów, a w § 14 regulowały naliczanie kar umownych, w taki sposób, jak w wskazany w 14 umowy nr (...).

W dniu 15 lipca 2014 roku pozwana spółka (...) zawarła z Przedsiębiorstwem (...) Spółką Akcyjną w W. umowę, zgodnie z którą spółka (...) - jako Administrator Projektu zobowiązała się do prowadzenia Biura Kontraktu w ramach realizacji w/w inwestycji. Obowiązkiem Administratora Projektu było m.in. zarządzanie przedsięwzięciem na wszystkich jego etapach, w tym uczestniczenie w odbiorach, sprawdzanie faktur i dokumentacji. Pozwana spółka (...) przekazała wraz z pismem z dnia 24 lipca 2014 roku pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w/w umowy z dnia 11 lipca 2014 roku, zaś pozwana (...) nie zgłosiła sprzeciwu wobec wykonywania robót określonych w przedstawionych umowach przez powódkę jako podwykonawcę.

W dniu 24 lipca 2014 roku powódka sporządziła 7 deklaracji wekslowych, w których oświadczyła, że przedkłada do dyspozycji pozwanej T. weksle własne, jako Gwarancje Dobrego Wykonania Umów, określone w § 11 umów, które pozwana T. ma prawo przedstawić do zapłaty wyłącznie w celu pokrycia roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów. Deklaracje wekslowe zostały podpisane w imieniu powódki przez prokurenta M. M.. Pod deklaracjami wekslowymi znajduje się także podpis prezesa zarządu pozwanej T. M. P., uprawnionego do reprezentacji spółki. Powódka wystawiła 7 weksli własnych, w których powódka zobowiązała się zapłacić bez protestu „za ten własny weksel, za okazaniem”, spółce (...), lecz nie na jej zlecenie, kwoty odpowiadające połowom kwot Gwarancji Dobrego Wykonania Umów. W przypadku umowy nr (...) była to kwota 54.000 złotych.

W dniu 20 października 2014 roku sporządzono 9 protokołów odbioru obiektów wykonanych w strefie (...), z których wynika, że były to obiekty inne niż wymienione w załączniku do faktury nr (...). W dniu 12 listopada 2014 roku powódka wystawiła fakturę nr (...) obejmującą kwotę 2.376.920,88 złotych za wykonanie obiektów w strefie (...) objętej umową nr (...), z terminem płatności do dnia 27 grudnia 2014 roku. W fakturze zaznaczono, że płatność powinna nastąpić przelewem w ciągu 45 dni od jej wystawienia, tj. do 27 grudnia 2014 roku. Pozwana spółka (...) zapłaciła powódce: w dniu 9 stycznia 2015 roku kwotę 2.276.920,88 złotych tytułem należności wynikającej z faktury nr (...) za budowę

obiektów w strefie (...), w dniu 9 stycznia 2015 roku kwotę 623.079,12 zł, w dniu 21 stycznia 2015 roku kwotę 467.400 zł, w dniu 10 kwietnia 2015 roku - kwotę 130.000 zł, w dniu 22 kwietnia 2014 roku kwotę 130.000 zł. Łącznie zapłaciła powódce kwotę 1.350.479,12 złotych, jako częściową zapłatę należności wynikającej z faktury nr (...). Do zapłaty pozostała kwota 848.933,08 zł wymagalna według faktury od dnia 28 grudnia 2014 roku, jako pozostała należność objęta fakturą nr (...), zasądzona w zaskarżonym wyroku częściowym.

W dniu 16 stycznia 2015 roku sporządzony został protokół przekazania dokumentacji powykonawczej na odcinku L.-K. wraz z przyłączami do węzłów. W przekazaniu uczestniczyli w imieniu powódki L. T. i w imieniu Administratora Projektu - C. N.. W protokole znajduje się adnotacja, że C. N. działający w imieniu Administratora Projektu przyjął dokumentację powykonawczą bez uwag. W lutym i marcu 2015 roku nastąpiła wymiana (drogą elektroniczną) pism pomiędzy powódką a Administratorem Projektu. Pisma te dotyczyły przekazania przez powódkę Administratorowi Projektu dokumentacji powykonawczej z brakami. W żadnym z tych pism nie ma wymienionej dokumentacji dotyczącej strefy (...), mowa jest ogólnie o brakach w dokumentacji powykonawczej lub brakach w dokumentacji dotyczącej stref (...) i (...). Z pism tych wynika nadto, że w dniu 10 marca 2015 roku powódka otrzymała nowe „wytyczne do dokumentacji powykonawczej” i została poproszona o zweryfikowanie przygotowanej już dokumentacji projektowej i powykonawczej pod względem zgodności z nowymi wytycznymi, uzupełnienie jej o brakujące dokumenty i ponowne zgłoszenie do odbioru obiektów w strefie (...) i (...). Powódka zgłosiła do odbioru obiekty wykonane w strefie (...) w pismach z dnia 31 marca 2015 roku, 21 kwietnia 2015 roku i 23 kwietnia 2015 roku. Zgłoszone obiekty nie są wymienione w załączniku do faktury nr (...). Powódka sporządziła: 1) w marcu 2015 roku trzy protokoły odbioru obiektów wykonanych w strefie (...), w dniu 21 kwietnia 2015 roku 10 protokołów odbioru obiektów wykonanych w strefie (...), w dniu 23 kwietnia 2015 roku 3 protokoły odbioru obiektów wykonanych w strefie (...). Protokoły te sporządzone zostały jedynie z udziałem przedstawiciela powódki – L. T.. Zgłoszenia i protokoły nie dotyczą obiektów wymienionych w załączniku do faktury nr (...).

W piśmie z dnia 8 kwietnia 2015 roku pozwana T. oświadczyła, że na podstawie § 11 ust. 2 pkt a oraz § 11 ust. 1 umowy z dnia 11 lipca 2014 roku, z należności objętej fakturą (...) zatrzymuje z tytułu Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy przewidzianej we wszystkich 7 umowach kwotę 329.500 zł, tj. połowę kwoty 659.000 złotych. W odpowiedzi powódka zakwestionowała stanowisko pozwanej dotyczące zatrzymania kwoty 329.500 zł i oświadczyła, że każda z zawartych umów powinna być rozpatrywana odrębnie, również w zakresie ustanawiania Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy. Wobec tego powódka wezwała pozwaną T. do zapłaty kwoty 794.933,08 złotych, jako części należności z faktury nr (...), uwzględniając zatrzymanie kwoty 54.000 zł jako GDWU wynikającej z umowy nr (...). W dniach 15, 24, i 30 kwietnia 2015 roku z udziałem przedstawicieli obu pozwanych spółek sporządzono protokoły odbioru obiektów wykonanych w strefie (...). W protokołach wymieniono inne obiekty, niż wskazane w załączniku do faktury nr (...).

W piśmie z dnia 18 maja 2015 roku (doręczonym powódce drogą elektroniczną w dniu 19 maja 2015 roku oraz nadanym w dniu 19 maja 2015 roku w urzędzie pocztowym, pozwana T. złożyła oświadczenie o odstąpieniu od wszystkich 7 umów z dnia 11 lipca 2014 roku. W uzasadnieniu, w przypadku umowy nr (...) pozwana powołała się na: 1) brak wniesienia Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy, tj. złożenie weksla o charakterze warunkowym, o treści niezaakceptowanej przez pozwaną ad. 1, 2) nieprzedstawienie dokumentacji powykonawczej pomimo wezwań drogą e-mailową z dnia 7 listopada 2014 roku, 20 listopada 2014 roku i 28 listopada 2014 roku. W przypadku pozostałych umów, pozwana powołała się na brak wniesienia Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy, tj. złożenie weksla o charakterze warunkowym, o treści niezaakceptowanej przez pozwaną ad. 1 oraz niewystawienie do dnia 31 marca 2015 roku faktur, co uniemożliwiło zatrzymanie części wynagrodzenia odpowiadającego połowie kwot Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy. Pozwana T. wezwała również powódkę do zapłaty kary umownej w wysokości 700.000 zł z tytułu odstąpienia od umów z winy powódki. Pismo z dnia 18 maja 2015 roku podpisane zostało przez pełnomocnika - adwokata K. K., działającą na podstawie pełnomocnictwa udzielonego w dniu 13 maja 2015 roku, obejmującego składanie w imieniu pozwanej T. wszelkich oświadczeń woli i wiedzy, w tym oświadczeń o odstąpieniu lub wypowiedzeniu umów.

W piśmie z dnia 25 maja 2015 roku powódka zajęła stanowisko, że oświadczenie pozwanej T. o odstąpieniu od umów jest bezskuteczne, poinformowała, że nadal realizuje wiążące umowy i poprosiła o terminowe dostarczanie materiałów

i przekazywanie odpowiedzi na zapytania o warunki techniczne, jednocześnie wezwała do zapłaty zaległej kwoty z faktury (...) w wysokości 794.933,08 złotych. W piśmie z dnia 26 maja 2015 roku pozwana T. powołując się na swoje oświadczenie o odstąpieniu od umowy dnia 18 maja 2015 roku uznała za bezzasadne żądanie powódki przedstawienia gwarancji zapłaty za roboty budowlane, a w piśmie z dnia 27 maja 2015 roku powódka wezwała pozwaną T. do poinformowania podwykonawców o woli kontynuowania realizacji umów, zaniechania żądania opuszczania budowy, złożenia oświadczenia, że kolejne prace będą odbierane zgodnie z procedurami określonymi w umowach, złożenia oświadczenia o dostarczeniu materiałów. W odpowiedzi na to wezwanie pozwana T. w piśmie z dnia 29 maja 2015 roku powołała się na swoje oświadczenie o odstąpieniu od umów z dnia 18 maja 2015 roku i odmówiła spełnienia żądań powódki. W kolejnym piśmie z dnia 27 maja 2015 roku powódka wyznaczyła pozwanej termin 3 dni na podjęcie współdziałania oraz dalszego wykonywania zobowiązań wynikających z umów z zagrożeniem odstąpienia od umów. W piśmie z dnia 28 maja 2015 roku pozwana T. złożyła oświadczenie o potrąceniu kwoty 700.000 złotych przysługującej jej z tytułu kar umownych wynikających z umów z dnia 11 lipca 2014 roku z wierzytelnością powódki w wysokości 848.933,08 złotych wynikającą z faktury nr (...). Oświadczenie o potrąceniu podpisał prezes zarządu M. P. uprawniony do reprezentacji spółki. W pismach z dnia 28 maja 2015 roku, adresowanych do powódki, Administrator Projektu (spółka (...)) zgłosił szereg uchybień i wad w dokumentacji powykonawczej, które zostały szczegółowo wymienione w załącznikach do tych pism. Zastrzeżenia te dotyczyły m.in. 8 obiektów w strefie (...). Administrator Projektu wezwał powódkę do usunięcia wad i uzupełnienia braków wskazanych w załącznikach i „wszystkich innych”. W pismach tych nie wymieniono obiektów wyszczególnionych w załączniku do faktury nr (...). W piśmie z dnia 2 czerwca 2015 roku powódka złożyła oświadczenie o odstąpieniu od wszystkich umów z dnia 11 lipca 2014 roku, powołując się w uzasadnieniu na brak współdziałania pozwanej T. w wykonaniu umów, wielokrotne deklaracje pozwanej, że nie wykona swoich zobowiązań wynikających z umów, brak przedstawienia gwarancji zapłaty, naruszanie istotnych postanowień umów, a w przypadku umowy nr (...) dodatkowo, na opóźnienie z zapłatą wynagrodzenia o więcej niż 45 dni. Jako podstawę prawną odstąpienia od umów powódka powołała art. 640 k.c., art. 491 § 1 k.c., 492 zd. 1 k.c., 493 § 1 k.c., art. 492 1 k.c., 649 4 k.c., § 13 ust. 9 wszystkich umów oraz w przypadku umowy nr (...) dodatkowo na § 13 ust. 10 tej umowy.

W piśmie z dnia 2 czerwca 2015 roku (...) Spółka z o.o. w M. wezwała pozwaną T. do zapłaty kwoty 141.588,82 zł wynikającej z faktury nr (...) (wystawionej przez (...)) tytułem wynagrodzenia za roboty wykonane w strefie (...), zrealizowane na podstawie umowy zawartej z powódką. W dniu 3 czerwca 2015 roku pozwana T. przelewem bankowym dokonała zapłaty kwoty 141.588,82 zł na rzecz (...) spółki z o.o. w M.. W odpowiedzi na oświadczenie pozwanej T. o odstąpieniu od umowy z dnia 18 maja 2015 roku powódka w piśmie z dnia 8 czerwca 2015 roku przedstawiła szereg argumentów, które jej zdaniem świadczyły o tym, że oświadczenie pozwanej jest bezskuteczne. Powódka powołała się m.in. na wniesienie Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy zgodnie z postanowieniem umów, a nadto w przypadku umowy nr (...) na wydanie dokumentacji powykonawczej w dniu 16 stycznia 2015 roku.

W piśmie z dnia 12 czerwca 2015 roku pozwana T. odmówiła zapłaty za należności wynikające z faktur: (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), (...) (dotyczącej strefy (...)), uzasadniając swoje stanowisko wadami i usterkami, brakami w dokumentacji powykonawczej lub nienależytym wykonaniem umów. W piśmie tym nie ma wymienionej faktury nr (...).

W piśmie z dnia 10 czerwca 2015 roku powódka wezwała pozwaną T., a w piśmie z 15 czerwca 2015 roku pozwaną (...) do zapłaty kwot wynikających z 6 faktur: (...), (...), (...), w tym w szczególności kwoty 848.933,08 zł wraz z odsetkami od dnia 28 grudnia 2014 roku, jako części należności z faktury nr (...). W piśmie z dnia 19 czerwca 2015 roku pozwana T. oświadczyła, że potrąca wierzytelność w kwocie 141.588,82 zł - zapłaconą na rzecz (...) Spółki z o.o. w M. z wierzytelnością przysługującą powódce w wysokości 148.933,08 zł wynikającą z faktury nr (...). W piśmie z dnia 25 czerwca 2015 roku powódka wezwała pozwaną T. do potwierdzenia salda, wymieniając jako swoje należności kwoty wynikające z 9 faktur, w tym z faktury nr (...) - 848.933,08 zł oraz kary umowne za odstąpienie od umów. Na piśmie tym znajduje się adnotacja pozwanej T. o treści: „saldo niezgodne na dzień 25 czerwca 2015 roku w księgach T. widnieje saldo 7.344,26 zł wynikające z faktury (...)”. W dniu 10 lipca 2015 roku powódka przesłała Administratorowi

Projekt dokumentację w wersji elektronicznej i papierowej dotyczącą obiektów zrealizowanych m.in. w strefie (...). Porównanie obiektów wymienionych w piśmie Administratora Projektu z dnia 28 maja 2015 roku oraz w piśmie powódki z dnia 20 lipca 2015 roku wskazuje na to, że powódka przesłała żadaną przez Administratora Projektu dokumentację dotyczącą obiektów wymienionych w piśmie z dnia 28 maja 2015 roku. W pismach tych nie wymieniono obiektów objętych załącznikiem do faktury nr (...). Po złożeniu przez pozwaną T. i powódkę oświadczeń o odstąpieniu od umów, powódka i pozwana T. prowadziły korespondencję w sprawie powołania komisji inwentaryzacyjnej i sporządzenia inwentaryzacji. Ostatecznie - wobec różnic w stanowiskach, w tym dotyczących skuteczności oświadczeń o odstąpieniu od umów do sporządzenia inwentaryzacji nie doszło.

Z pisma Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) z dnia 9 września 2015 roku wynika, że pozwana (...) uściśla wynagrodzenie na rzecz pozwanej T. za wykonanie obiektów objętych projektem za wyjątkiem czterech obiektów, które nie zostały wykazane przez pozwaną (...) we wnioskach o płatność, tj. (...). Porównanie obiektów wymienionych w załączniku do faktury nr (...) i piśmie z dnia 9 września 2015 roku wskazuje na to, że obiekty wymienione w załączniku do faktury nr (...) nie zostały wymienione we wskazanym piśmie.

W piśmie z dnia 1 lutego 2016 roku Urząd Marszałkowski Województwa (...) poinformował Sąd Okręgowy, że zakres rzeczowy projektu (...) Sieć Szerokopasmowa został zrealizowany w 100%. W załączniku do tego pisma m.in. wymieniono jako wykonane obiekty wskazane w załączniku do faktury nr (...).

Sąd Apelacyjny dokonując ustaleń faktycznych pominął zeznania przesłuchanych przez Sąd Okręgowy świadków, ponieważ ich zeznania były ogólnikowe i odnosiły się „zbiorczo” do wykonywania wszystkich siedmiu umów łączących powódkę i pozwaną T.. Zeznania świadków nie pozwalały na dokonanie ustaleń faktycznych dotyczących wykonania przez powódkę robót w strefie (...) na podstawie umowy nr (...) oraz obiektów wymienionych w załączniku do faktury nr (...). Uznał, że apelacja pozwanych nie jest zasadna. Wskazał, że pozwane w sprzeczności od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości, powołały się m.in. na wadliwe wykonanie przez powódkę umowy nr (...), wymieniając wady, których potwierdzeniem miały być dwa pisma Administratora Projektu z dnia 28 maja 2015 roku, pismo pozwanej T. z dnia 12 czerwca 2015 roku oraz zeznania świadków E. K., Ł. Ł., C. N., L. W., M. S., K. Z. i „przesłuchanie pozwanego”. Zdaniem Sądu Apelacyjnego pozwane jedynie ogólnikowo powoływały się na wady dotyczące robót wykonanych w strefie (...), nie precyzując, które konkretne wady odnoszą się do obiektów wymienionych w załączniku do faktury nr (...), a które do pozostałych obiektów. Wady, na które powoływały się pozwane dotyczyły przede wszystkim nieprzedstawienia dokumentacji. Z pism Administratora Projektu z dnia 28 maja 2015 roku wynika, że braki w dokumentacji nie dotyczyły obiektów wymienionych w załączniku do faktury nr (...). Twierdzenia pozwanych dotyczące istnienia pozostałych wad, tj. niezgodności obiektów z programem funkcjonalno-użytkowym, braku montażu osłon złącz w studniach, braku przewieszek identyfikacyjnych i niewykonaniu węzłów pasywnych, były ogólnikowe i nie wiadomo, których obiektów dotyczyły. Przedmiot umowy nr (...) obejmował wykonanie kilkudziesięciu obiektów w całym powiecie (...). Pismo pozwanej ad. 1 z dnia 12 czerwca 2015 roku dotyczy faktur: (...) (wskazując na wady), nie wymienia natomiast faktury nr (...), której dotyczy wydany przez Sąd Okręgowy wyrok częściowy. Również zeznania świadków nie pozwalały na ustalenie, czy powódka wykonała umowę nr (...) wadliwie, w tym w zakresie obiektów wymienionych w załączniku do faktury (...) i na czym wady miałyby polegać. Dlatego Sąd Apelacyjny stwierdził, że uwzględnienie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego przy tak nieprecyzyjnie sformułowanych twierdzeniach o istnieniu wad i ogólnikowo sformułowanej tezie dowodowej prowadziłoby do tego, że biegły w istocie musiałby dokonywać ustalenia stanu faktycznego, wyręczając stronę pozwaną w przedstawieniu faktów, z których wywodziła skutki prawne. Za niedopuszczeniem dowodu z opinii biegłego przemawiała również okoliczność, że pozwana T. wnosząc o oddalenie powództwa o zapłatę części należności wynikającej z faktury nr (...) w kwocie 848,933,08 zł powoływała się przede wszystkim na potrącenie przysługujących jej dwóch wierzytelności (w kwotach 700.000 zł i 141.588,82 zł) z wierzytelnością powódki. Złożyła dwa oświadczenia (pochodzące od osoby uprawnionej do reprezentacji spółki) o potrąceniu swoich wierzytelności w kwotach 700.000 zł i 141.588,82 złotych z wierzytelnością przysługującą powódce wynikającą z faktury nr (...) w kwocie 848.933,08 zł. Skoro zatem pozwana złożyła oświadczenia o potrąceniu, to uzasadniony jest wniosek, że uznała wierzytelność stwierdzoną fakturą nr (...), również w niezapłaconej części obejmującej kwotę 848.933,08 zł. Również

w apelacji pozwana T. twierdziła, że była dłużnikiem powódki w zakresie wierzytelności wynikającej z faktury nr (...) i w konsekwencji była uprawniona do potrącenia własnej wierzytelności z wierzytelnością powódki. W oświadczeniu z dnia 18 maja 2015 roku pozwana T. jako przyczynę odstąpienia od umowy nr (...) powoływała niewniesienie Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy oraz niezłożenie dokumentacji powykonawczej, pomimo wezwań z dnia 7, 20 i 28 listopada 2014 roku. W piśmie z dnia 18 maja 2015 roku nie powoływała się natomiast na istnienie wad wymienionych w sprzecznie od nakazu zapłaty. Nie złożyła wezwań do przedstawienia dokumentacji powykonawczej wymienionych w piśmie z dnia 18 maja 2015 roku (z dnia 7, 20 i 28 listopada 2014 roku). Chybione są więc zarzuty apelujących, że opinia biegłego miała wykazać istnienie wad, które stanowiły podstawę do odstąpienia od umowy.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że podniesione wyżej uwagi dotyczą jedynie rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku częściowym, którego przedmiotem była reszta wynagrodzenia w kwocie 848.933,08 zł objętego fakturą z dnia 12 listopada 2014 roku nr (...) dotyczącą umowy nr (...). Nie można tych uwag odnosić do pozostałych roszczeń powódki i ostatecznie przesądzać o losie postępowania dowodowego, którego przedmiotem są inne roszczenia wynikające z umowy nr (...) oraz pozostałych umów.

Sąd Apelacyjny wskazał również, że choć Sąd Okręgowy przy ocenie dowodów pominął dwa pisma Administratora Projektu z dnia 28 maja 2015 roku oraz pismo pozwanej T. z dnia 12 czerwca 2015 roku, to uchybienie to zostało naprawione przez Sąd Apelacyjny, który uznał wymienione dokumenty za wiarygodne i na ich podstawie dokonał zaprezentowanych wyżej ustaleń faktycznych. Pisma te nie mogą stanowić podstawy do dokonania ustaleń, że pozwana T. na bieżąco zgłaszała powódce zastrzeżenia co do robót wykonywanych na podstawie umowy nr (...) oraz obiektów wymienionych w załączniku do faktury nr (...). Jako bezzasadne Sąd Apelacyjny ocenił zarzuty pozwanych kwestionujące wnioski Sądu Okręgowego, że oświadczenie pozwanej T. o odstąpieniu od umów nie było skuteczne. Z pisma pozwanej T. z dnia 18 maja 2015 roku wynika, że przyczyną odstąpienia od wszystkich umów był brak wniesienia Gwarancji Dobrego Wykonania Umów, a w przypadku umowy nr (...) dodatkowo nieprzedstawienie przez powódkę dokumentacji powykonawczej, a także okoliczność, że przedstawione przez powódkę weksle i deklaracje wekslowe nie spełniają warunków przewidzianych w § 11 ust. 1 umów, ponieważ nie zostały one uprzednio zaakceptowane przez pozwaną T. i mają charakter warunkowy, nie pozwalając na zrealizowanie wystawionych przez powódkę weksli własnych na zlecenie pozwanej T., skoro zamieszczona została na nich klauzula „nie na zlecenie”. Odnośnie umów (...) pozwana T. dodatkowo powołała się na to że powódka do dnia 31 marca 2015 roku nie wystawiła faktur za wykonane roboty, co uniemożliwiło zatrzymanie drugiej części należności na pokrycie Gwarancji Dobrego Wykonania Umów. Odnośnie umowy nr (...) pozwana podniosła dodatkowo, że powódka nie przedstawiła dokumentacji powykonawczej pomimo wezwań z dnia 7, 20 i 24 listopada 2014 roku oraz oświadczenia pracownika powódki, że dostarczy tę dokumentację w terminie 14 dni. Oceniając te zarzuty Sąd Apelacyjny wskazał, że klauzula wekslowa „nie na zlecenie” nie pozbawia płatności wynikającej z weksli wystawionych przez powódkę charakteru bezwarunkowego, czy też na żądanie pozwanej T.. W myśl art. 11 zd. 2 w związku z art. 103 zd. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz. U. z 1936 r., Nr 37, poz. 282 z późn. zm.), jeżeli wystawca weksla umieścił na wekslu wyrazy „nie na zlecenie” lub inne zastrzeżenie równoznaczne, oznacza to jedynie tyle, że może on przenieść weksel tylko w formie i ze skutkami zwykłego przelewu, a nie poprzez indos. Klauzula ta nie dotyczy zatem kwestii warunkowości wynikającej z tytułu weksla zapłaty, a jedynie sposobu przenoszenia weksla. Jeżeli zaś chodzi o płatność weksli wystawionych przez powódkę, to zaznaczono w nich, że są one płatne za okazaniem przez pozwaną T. bez żadnych dodatkowych warunków. Na deklaracjach wekslowych załączonych do wystawionych przez powódkę weksli własnych widnieje podpis prezesa zarządu pozwanej T. M. P., co oznacza, że pozwana akceptowała treść deklaracji, jak i weksli. W konsekwencji zarzuty pozwanych dotyczące nieprawidłowego wystawienia weksli są pozbawione uzasadnionych podstaw i nie mogą stanowić podstawy do odstąpienia od wszystkich umów. Nie było także podstaw do odstąpienia od umowy nr (...) z tej przyczyny, że powódka do dnia 31 marca 2015 roku nie wystawiła faktur, co miało uniemożliwić pozwanej T. zatrzymanie części należności na pokrycie Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy. Z ustaleń faktycznych wynika, że powódka wystawiła w dniu 12 listopada 2014 roku fakturę nr (...), która została w całości zapłacona przez pozwaną T.. Pozwana miała możliwość zatrzymania połowy kwoty Gwarancji Dobrego Wykonania umowy nr (...), z której nie skorzystała. Powoływanie się na brak wystawienia kolejnej faktury i tym samym niewniesienie Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy jest oczywiście chybione, a wręcz nawet niezrozumiałe. Niewystawienie faktur do dnia

31 marca 2015 roku nie stanowi także usprawiedliwionej podstawy do odstąpienia od pozostałych umów: nr (...) (zgodnie z § 13 ust.7 umów). W myśl § 11 umów wniesienie Gwarancji Dobrego Wykonania Umów miało polegać m.in. na tym, że wraz z realizacją prac z każdej wystawionej faktury pozwana T. uprawniona była do zatrzymania części należności w takiej wysokości, aby do 31 marca 2015 roku połowa kwoty GDWU była wpłacona. Wniesienie GDWU miało zatem polegać na tym, że powódka wykona prace, ale po wystawieniu faktury obejmującej wynagrodzenie za ich wykonanie, nie otrzyma całego przysługującego jej wynagrodzenia, a jedynie części po zatrzymaniu drugiej połowy GDWU. Do 31 marca 2015 roku powódka wykonała część robót objętych wszystkimi umowami, w tym w strefach objętych umowami nr (...). Nie wystawiła jednak do dnia 31 marca 2015 roku faktur, co powodowało, że pozwana T. nie była zobowiązana do wypłaty stosownego wynagrodzenia. Powódka wystawiła w dniu 22 kwietnia 2015 roku 5 faktur obejmujących wynagrodzenie za roboty wykonane w wykonaniu w/w umów, które pozwana T. odesłała. W piśmie z dnia 12 czerwca 2015 roku pozwana T. przyznała, że faktury zostały jej doręczone ponownie. Pomimo wystawienia faktur w dniu 22 kwietnia 2015 roku również nie skorzystała z uprawnienia zatrzymania części GDWU. Na cel GDWU gwarancja ta miała służyć pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów. W tych okolicznościach powoływanie się na brak wystawienia faktur do dnia 31 marca 2015 roku nie może stanowić usprawiedliwionej przyczyny odstąpienia od umów na podstawie umowy na podstawie § 13 ust. 7. Pozwana T. 1 nie powoływała się na opóźnienie w wykonaniu robót, a oświadczenie o odstąpieniu od umowy złożyła podając nieistotną przyczynę, odpowiadającą jedynie formalnemu brzmieniu postanowień umownych, czego dowodem jest nieskorzystanie przez nią z prawa zatrzymania części GDWU z faktury nr (...) i faktur wystawionych w dniu 22 kwietnia 2014 roku. Odnośnie braku dokumentacji powykonawczej jako przyczyny odstąpienia od umowy nr (...) Sąd Apelacyjny stwierdził, że § 13 ust. 1 umowy nr (...) przewidywał uprawnienie pozwanej T. do odstąpienia od umowy lub jej części w trybie natychmiastowym ze skutkiem ex nunc w razie stwierdzenia podczas realizacji umowy istotnej wadliwości w wykonywaniu przedmiotu umowy, po uprzednim wezwaniu powódki do poprawy sposobu realizacji umowy, w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 14 dni. W oświadczeniu z dnia 18 maja 2015 roku pozwana powołując się na braki dokumentacji powykonawczej wskazała, że powódka jej nie złożyła, mimo wezwania z dnia z dnia 7 listopada 2014 roku, powtórnego w wiadomościach e-mail z dnia 20 listopada 2014 roku i 28 listopada 2014 roku. Powódka twierdziła w toku postępowania, że złożyła wymaganą dokumentację powykonawczą, o czym świadczy pismo powódki z dnia 8 czerwca 2015 roku oraz protokół przekazania dokumentacji powykonawczej z dnia 16 stycznia 2015 roku, na którym znajduje się adnotacja Administratora Projektu o przyjęciu tej dokumentacji bez uwag. Pozwane nie odnosiły się do tych twierdzeń powódki i treści protokołu z dnia 16 stycznia 2015 roku. Jednocześnie pozwane nie przedstawiły pism wzywających powódkę do poprawy sposobu realizacji umowy nr (...), które pozwoliłyby na ustalenie, na jakie braki w dokumentacji powykonawczej dotyczącej umowy nr (...) pozwana T. się powoływała w wezwaniach z dnia 7, 20 i 28 listopada 2014 roku oraz czy istotnie w wezwaniach tych wzywała powódkę do usunięcia braków w wyznaczonym terminie pod rygorem odstąpienia od umowy. Tym samym, w ocenie Sądu Apelacyjnego, strona pozwana nie wykazała, że zaszły przesłanki do odstąpienia od umowy nr (...) określone w § 13 ust. 1 umowy (...). Podsumowując, Sąd Apelacyjny stwierdził, że oświadczenie pozwanej T. o odstąpieniu od wszystkich umów jest bezskuteczne. Mając na uwadze okoliczności ustalone w sprawie, Sąd Apelacyjny stwierdził, równocześnie, że z kolei oświadczenie powódki z dnia 2 czerwca 2015 roku o odstąpieniu od wszystkich umów z dnia 11 lipca 2014 roku było skuteczne. W piśmie z dnia 2 czerwca 2015 roku powódka powołała się na szereg przyczyn, generalnie rzecz ujmując polegających na odmowie współdziałania i wykonywania umów przez pozwaną T.. Odmowa współdziałania ze strony pozwanej T. jest oczywista i wynika chociażby faktu, że w piśmie z dnia 18 maja 2015 roku odstąpiła ona od umów. Wynika, również z kolejnych pism pozwanej T., w których odmawiała spełnienia wezwań powódki do wykonywania umów. Nie budzi wątpliwości, że dalsza realizacja robót przez powódkę bez współdziałania ze strony pozwanej T. nie była możliwa. Nadto pozwana T. opóźniała się z zapłatą części wynagrodzenia objętego fakturą nr (...) więcej niż 45 dni, co uzasadniało odstąpienie od umowy nr (...) na podstawie § 13 ust. 10. Zatem powódka złożyła skutecznie oświadczenie o odstąpieniu od wszystkich umów. Ze względu na podzielność świadczeń wynikających z umów (w szczególności zważywszy na postanowienia umów dotyczące wykonania i odbioru poszczególnych obiektów), odstąpienie to odniosło skutek ex nunc, tylko w zakresie reszty niespełnionych świadczeń. Rozliczenie wykonanych do momentu odstąpienia od umów robót powinno odbywać się w oparciu o postanowienia umów. Sąd Apelacyjny uznał również, że zarzuty apelujących kwestionujące wnioski Sądu Okręgowego dotyczące skuteczności oświadczeń o potrąceniu złożonych przez pozwaną T. nie zasługują na uwzględnienie, gdyż Sąd Okręgowy nie dokonywał wykładni

art. 498 k.c. przyjmując, że „istnienie wierzytelności zgłoszonej do potrącenia powinno być w sposób poszczególny potwierdzone”. Zawarty w apelacji zarzut naruszenia art. 498 k.c. poprzez błędną wykładnię odnosił się do oceny oświadczenia o potrąceniu z dnia 19 czerwca 2015 roku dotyczącego kwoty 141.588,82 złotych. Sąd Apelacyjny wskazał bowiem, że Sąd Okręgowy oceniając skuteczność tego oświadczenia podniósł, że pozwana T. nie złożyła żadnego - poza pismem (...) spółki z o.o. w M. - dowodu na istnienie wierzytelności tej spółki w stosunku do powódki. Dlatego takie stanowisko Sądu Okręgowego jest prawidłowe i zasługuje na podzielenie. To strona pozwana obowiązana jest wykazać, że złożone oświadczenie o potrąceniu było skuteczne, a więc, że powstała wierzytelność, która w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu była wymagalna, gdyż dopiero konsekwencją złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu jest, zgodnie z art. 498 § 2 k.c., umorzenie obu wierzytelności objętych potrąceniem do wysokości wierzytelności niższej. Pozwane jako dowody na istnienie wierzytelności w kwocie 141.588,82 zł przedstawiły: pismo (...) Spółki z o.o. w M. z dnia 2 czerwca 2015 roku, w którym wskazana Spółka wezwała pozwaną T. do zapłaty kwoty 141.588,82 złotych wynikającej z faktury nr (...) (wystawionej przez (...)) tytułem wynagrodzenia za roboty wykonane w strefie (...), zrealizowane na podstawie umowy zawartej z powódką; przelew z dnia 3 czerwca 2015 roku kwoty 141.588,82 złotych dokonany z rachunku bankowego pozwanej T. na rachunek (...) Spółki (...). Analiza tych dokumentów pozwala na podzielenie wniosków Sądu Okręgowego, że pozwana nie udowodniła istnienia wierzytelności pozwanej T. w stosunku do powódki obejmującej kwotę 141.588,82 zł. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy trafnie także przyjął, że oświadczenie pozwanej T. z dnia 28 maja 2015 roku o potrąceniu kwoty 700.000 zł nie wywołało skutków prawnych określonych w art. 498 § 2 k.c. Taki wniosek jest konsekwencją oceny, że oświadczenie pozwanej T. z dnia 18 maja 2015 roku o odstąpieniu od wszystkich umów nie było skuteczne, a zatem pozwana nie była uprawniona do obciążenia powódki karami umownymi w kwotach po 100.000 zł na podstawie § 14 ust. 4 umów z dnia 12 lipca 2014 roku (łącznie 700.000 zł). Nie zasługują również na uwzględnienie zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art. 498 § 1 i 2 k.c. poprzez „nieuwzględnienie potrącenia obejmującego kwoty 329.500 zł tytułem Gwarancji Dobrego Wykonania Umów”. Pozwana T. nie złożyła oświadczenia o potrąceniu wierzytelności w takiej kwocie, nie broniła się także zarzutem potrącenia. Wywodziła natomiast, że była uprawniona do zatrzymania takiej kwoty jako Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy, wynikających z § 11 wszystkich siedmiu umów. Z ustaleń faktycznych wynika, że w piśmie z dnia 8 kwietnia 2015 roku pozwana T. oświadczyła, że na podstawie § 11 ust. 2 pkt a oraz § 11 ust. 1 umowy z dnia 11 lipca 2014 roku, z należności objętej fakturą (...) zatrzymuje z tytułu Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy przewidzianej we wszystkich 7 umowach kwotę 329.500 zł, tj. połowę kwoty 659.000 złotych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego każda z umów powinna być rozpatrywana oddzielnie, także w zakresie wniesienia Gwarancji Dobrego Wykonania Umowy. Pozwana T. była zatem uprawniona do zatrzymania z faktury nr (...) kwoty 54.000 zł jako GDWU wynikającej z umowy nr (...), nie zaś kwoty 329.500 zł jako sumy (...) wynikającej ze wszystkich siedmiu umów. Przy przyjęciu takiego stanowiska do rozważenia pozostaje kwestia, czy pozwana T. jest zobowiązana zapłacić również kwotę 54.000 zł zatrzymaną z faktury nr (...) na podstawie § 11 ust. 2 pkt b umowy nr (...). Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wobec skutecznego odstąpienia od umów przez powódkę ze skutkiem ex nunc, bezprzedmiotowe są postanowienia umów w zakresie sporządzenia odbioru końcowego, od daty którego należy liczyć okresy gwarancji jakości i rękojmi (§ 12 ust. umów). W § 11 ust. 5 strony uzależniły zwrot GDWU od upływu terminu gwarancji i rękojmi liczonego od sporządzenia protokołu odbioru końcowego. Skoro bezprzedmiotowe są postanowienia umowne dotyczące dokonania odbioru końcowego, to bezprzedmiotowe są również postanowienia umowne dotyczące liczenia terminów od dnia odbioru końcowego. Tym samym wobec skutecznego odstąpienia od umowy przez powódkę ze skutkiem ex nunc pozwana T. nie jest już uprawniona do zatrzymania GDWU. Zarzut naruszenia art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c. jest nieuzasadniony. Apelujące zarzucały niewłaściwą wykładnię tego przepisu, ale nie precyzowały, na czym błędne rozumienie normy prawnej w nim zawartej miałyby polegać. Po drugie zarzut ten apelujące opierały na twierdzeniu, że skuteczne jest odstąpienie od umów dokonane przez pozwaną T.. Jak już wyżej podniesiono takie stanowisko pozwanych nie było zasadne. Tym samym zarzut opierający się na takim założeniu co do zasady nie mógł zostać uwzględniony.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych jako nieuzasadnioną.

Sąd Okręgowy w Lublinie rozpoznając sprawę w odniesieniu do „pozostałej części powództwa” stwierdził, że „ustalenia stanu faktycznego zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie obejmują

w części pozostałe umowy zawarte przez powódkę z pozwaną ad.1 11 czerwca 2014 roku, tj. umowy o numerach (...) oraz należności z faktur vat o numerach (...) z dnia 22 kwietnia 2015 roku, (...) z 8 maja 2015 roku oraz (...) z 18 maja 2015 roku”.

Ponadto Sąd Okręgowy uznał, że „w części stanowisko Sądu Apelacyjnego znajduje odpowiednie zastosowanie do roszczeń powódki w dalszej części, że bezskuteczne jest powoływanie się przez pozwanych na wady robót, że pozwane zarzutów w tym zakresie w niczym nie udowodniły, że zeznania świadków są ogólnikowe, że nie było podstaw do dopuszczenia dowodu z opinii biegłego i że w konsekwencji pozwany nie przysługują żadne roszczenia z tytułu wad”.

Sąd I instancji stwierdził, że stanowisko Sądu Apelacyjnego dotyczące bezskuteczności oświadczenia pozwanej T. z 18 maja 2015 roku wprost odnosi się do wszystkich umów objętych pozwem. Po stronie pozwanych nie powstały żadne roszczenia o zapłatę kar umownych. Wskazał na stanowisko Sądu Apelacyjnego, który uznał za skuteczne odstąpienie od wszystkich umów dokonane przez powódkę oświadczeniem z dnia 11 lipca 2015 roku. W konsekwencji pozwanej T. nie przysługują żadne uprawnienia do zatrzymania z żadnej z faktur (...), nie są bowiem wiążące postanowienia umów z zakresie sporządzenia protokołów odbiorów końcowych, od których należy liczyć okresy gwarancji i rękojmi. Nieprawidłowe są też zarzuty pozwanych w kwestii oświadczeń o potrąceniu wzajemnych wierzytelności. Pozwana T. przyjęła roboty wykonane przez powódkę a następnie wydała je pozwanej (...). Potwierdziła to także księgując bez zastrzeżeń wszystkie faktury wystawione przez powódkę. Wdając się w spór, w którym pozwane przeciwstawiały roszczenia przeciwko żądaniu powódki, poniechały tym samym kwestionowania wyliczenia należności z faktur. Równocześnie żadne z zarzutów pozwanych, zmierzających do zwalczania roszczeń powódki nie utrzymały się w toku procesu. Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów co do naruszenia art. 647¹ §5 kc, a Sąd Okręgowy podtrzymał w tym zakresie swoje stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku częściowego. Dlatego zasądził dochodzoną kwotę solidarnie od pozwanych. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał przepis art. 647 kc w związku z art. 647¹ §5 kc.

O odsetkach orzekł na podstawie art.481kc, zaś o kosztach na podstawie art. 98 §1 i §3 kpc w związku z art. 99 kpc.

Apelację od powyższego wyroku końcowego wniosła pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

Zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie zawarcie przez Sąd w sporządzonym uzasadnieniu do wydanego wyroku podstawowych elementów, jakie powinno zawierać takowe uzasadnienie, a zatem wskazanie podstawy faktycznej, rozstrzygnięcia oraz wyjaśnienie podstawy prawnej z przytoczeniem stosownych przepisów, co prowadzi do wniosku, iż Sąd Okręgowy nie rozpoznał niniejszej sprawy, gdyż nie dokonał żadnych ustaleń faktycznych oraz oceny prawnej zaistniałego stanu faktycznego, co więcej uznał on wyrok Sądu Apelacyjnego I Wydział Cywilny w L., który wydany został na skutek apelacji od wyroku częściowego Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 lutego 2017 roku, sygn. akt (...), za prejudykat, w związku z czym wywiódł swoje ustalenia jedynie w oparciu o ustalenia poczynione przez Sąd Apelacyjny, które to dokonanie nie znajdują żadnej postawy w przepisach obowiązującego prawa;

naruszenie art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie zeznań świadków jako zbyt ogólnikowych i dokonanie oceny ich wiarygodności i przydatności w kontekście niniejszej sprawy jedynie w oparciu o ustalenia jakie dokonał w wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie, podczas gdy zeznania te mają istotne znaczenia dla spornych okoliczności sprawy, a nie w oparciu o uprzednie ustalenia Sądu Apelacyjnego, co wpłynęło na błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy; przy czym zarzut ten jest tym bardziej oczywisty w odniesieniu do zeznań świadków złożonych po wydaniu wyroku częściowego oraz złożeniu przez pozwane apelacji od tego wyroku;

naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. poprzez niewyznaczenie biegłego zgodnie wnioskiem pozwanych, podczas gdy wiadomości specjalne są w niniejszej sprawie niezbędne w celu weryfikacji zarzutu wadliwego wykonania robót budowlanych przez powoda, natomiast okoliczność ta jest przesłanką dokonanego odstąpienia od przedmiotowych umów i tym samym jest okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy;

naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wybiórcze rozważenie materiału dowodowego oraz brak jego wszechstronnej oceny, tj. błędną ocenę dowodów, która doprowadziła do wniosków sprzecznych z regułami logicznego myślenia i zasadami doświadczenia życiowego, tj. przyjęcie, że wadliwe wykonanie przez powoda umów nr (...) nie uzasadniało odstąpienia od nich, czego następstwem było niepowołanie biegłego i nieprzeprowadzeniem dowodu z jego opinii; przyjęcie, że warunkiem zasadności wniosku dowodowego o przeprowadzenie opinii biegłego na okoliczności wskazane w pozwie, jest wystąpienie z roszczeniem wobec powoda przez pozwanego;

naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne dokonanie ustaleń faktycznych i uznanie przez Sąd, że pozwany ma dokonać zapłaty wynagrodzenia z tytułu prawidłowo wykonanych przez powoda robot, podczas gdy z ustaleń faktycznych w żadnym stopniu nie wynika, ażeby powód uprawdopodobnił pozwanemu, iż wszystkie roboty, co do których się umownie zobowiązał, zostały w pełni zakończone, gdyż jedynym dowodem w niniejszej sprawie świadczącym o zakończeniu przez powoda niektórych z robot są protokoły odbioru, tj. sporządzone w dniu 20 października 2014 roku 9 protokołów obioru obiektów wykonanych w strefie (...), zaś sam powód nie wykazał w sposób szczególny, które dokładnie prace oraz na którym z umówionych odcinków, konkretnie wyszczególnionych stref, zostały wykonane na rzecz pozwanego.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu za obie instancje w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna jedynie w części.

Jakkolwiek nie sposób odeprzeć zarzutu kwestionującego poprawność sporządzenia przez Sąd I instancji uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które to uzasadnienie nie spełnia wymogów przewidzianych w art. 328 § 2kpc (w wersji obowiązującej do nowelizacji z dnia 7 listopada 2019 roku), to jednak uchybienie w tym zakresie nie dawało w niniejszej sprawie podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku. Z uwagi na charakter postępowania odwoławczego, Sąd II instancji dysponując zaoferowanym przez strony i zgromadzonym w aktach sprawy materiałem dowodowym, zobligowany jest bowiem do dokonania na ich podstawie ustaleń faktycznych, także w sytuacji gdy ustalenia dokonane przez Sąd I instancji są, jak w niniejszej sprawie, lakoniczne, pobieżne i ogólnikowe.

Dokonując zatem rzeczonych ustaleń faktycznych Sąd Apelacyjny stwierdził, że:

Powodowa spółka żądanie zasądzenia na jej rzecz od pozwanych łącznej kwoty 4.091.646 złotych żądanie to wywodziła z faktu wystawienia na taką sumę ośmiu faktur, tj. (...) na kwotę 2.199.412,20 złotych, (...) na kwotę 1.097.818,92 złotych, (...) na kwotę 103.128,27 złotych, (...) na kwotę 304.431,31 złotych, (...) na kwotę 423.257,40 złotych, (...) na kwotę 473.973,92 złotych, (...) na kwotę 426.394,38 złotych, (...) na kwotę 413.709,04 złotych, które obejmowały należne jej wynagrodzenie za wykonanie robót w oparciu o siedem umów zawartych przez powódkę z pozwaną spółką (...) w dniu 11 lipca 2014 roku, tj. umów: nr (...).

Wynagrodzenie wynikające z faktury nr (...) na kwotę 2.199.412,20 złotych stało się przedmiotem rozstrzygnięcia zawartego w wyroku częściowym z dnia 28 lutego 2017 roku, mocą którego Sąd Okręgowy w Lublinie zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 848.933,08 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 28 grudnia 2014 roku (k.2443).

Wobec oddalenia apelacji pozwanych od wyroku częściowego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 września 2017 roku (k.2745), przedmiotem dalszego rozpoznania przez Sąd I instancji było żądanie zasądzenia kwot objętych pozostałymi siedmioma fakturami, opiewającymi łącznie na kwotę 3.242.712,87 złotych.

Powódka na potwierdzenie zasadności swojego żądania złożyła do akt kopie wskazanych wyżej faktur (k.260-267) i umów (k.28-139).

Pozwane zajęły stanowisko odnośnie do żądań powódki w sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym przez Sąd I instancji w dniu 26 października 2015 roku (k.1192-1193).

W sprzeciwie tym (k.1205-1225) pozwane zarzuciły:

że pozwana spółka (...) w piśmie z dnia 18 maja 2015 roku, doręczonym powódce w dniu 19 maja 2015 roku, odstąpiła od wszystkich wskazanych wyżej umów, a tym samym rozliczenie stron winno nastąpić w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację robót;

że pozwana spółka (...) zakwestionowała wszystkie doręczone jej przez powódkę w dniu 2 czerwca 2015 roku faktury z uwagi na to, że zostały one doręczone po odstąpieniu od umów;

że powódka w żaden sposób nie wykazała skąd wywodzi roszczenie w „zakreślonej przez siebie wysokości”;

że wystawienie faktur nastąpiło na podstawie jednostronnych protokołów odbioru robót, do których dokonania powódka nie była uprawniona;

a także „wadliwość prac objętych tymi fakturami”.

W odniesieniu do tak sformułowanych zarzutów należy stwierdzić, że kwestia skuteczności odstąpienia od wszystkich umów była przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Apelacyjny rozpoznający apelację pozwanych od wyroku częściowego, który w pisemnych motywach wyroku z dnia 14 września 2017 roku jednoznacznie stwierdził, że „oświadczenie pozwanej spółki (...) o odstąpieniu od wszystkich umów jest bezskuteczne” (str.32 uzasadnienia Sądu Apelacyjnego).

Sąd Apelacyjny w obecnym składzie rozpoznającym apelację od wyroku końcowego Sądu Okręgowego, w całości podziela wywody Sądu Apelacyjnego, które doprowadziły do powyższej konkluzji, przyjmując je za własne. W tym zakresie należy zgodzić się również ze stanowiskiem Sądu I instancji, który uznał, że „ustalenia stanu faktycznego zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie obejmują w części pozostałe umowy zawarte przez powódkę z pozwaną ad.1 11 czerwca 2014 roku, tj. umowy o numerach (...)”.

Wobec powyższego za całkowicie chybione należało uznać stanowisko pozwanych, jakoby z uwagi na odstąpienie od umów, rozliczenie stron miało nastąpić w oparciu o inwentaryzację robót, jak również aby zachodziły podstawy do zakwestionowania wszystkich faktur doręczonych pozwanej T. tylko z tej przyczyny, że ich doręczenie nastąpiło po odstąpieniu od umów.

Dla rozpoznania istoty sprawy konieczne było natomiast odniesienie się do pozostałych zarzutów pozwanych, na których opierały żądanie oddalenia powództwa, a mianowicie rozstrzygnięcie czy powódka „wykazała skąd wywodzi roszczenie w zakreślonej przez siebie wysokości”, czy była ona uprawniona do dokonania jednostronnych protokołów odbioru robót i na ich podstawie do wystawienia faktur wskazanych w pozwie, a nadto, czy uzasadniony jest zarzut „wadliwości prac objętych tymi fakturami”.

W odniesieniu do ostatniego z wymienionych wyżej zarzutów, należy zauważyć, że był on przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego rozpoznającego apelację od wyroku częściowego. Jakkolwiek Sąd Apelacyjny uznał za nieuzasadnione żądanie pozwanych dotyczące „oddalenia powództwa z uwagi na wadliwe wykonanie przez powódkę umowy nr (...)”, to jednak analogicznie należy ocenić zarzut wadliwego wykonania robót, o ile dotyczy on prac wykonanych przez powódkę na podstawie pozostałych umów.

Dowodami, które w ocenie pozwanych miały potwierdzić wady obiektów wykonanych przez powódkę miały być: pisma administratora projektu z dnia 28 maja 2015 roku (k. 414, 419), pismo pozwanej T. z dnia 12 czerwca 2015

roku (k.424-428), a także zeznania świadków i pozwanego. W ocenie Sądu Apelacyjnego dowody te nie dały podstaw do ustalenia czy i jakie konkretnie wady zawierały poszczególne obiekty wykonane przez powódkę. W pismach administratora projektu z dnia 28 maja 2015 roku zawarty został ogólnikowy zarzut jakoby w wyniku weryfikacji dokumentacji powykonawczej stwierdzono szereg braków i uchybień, przy czym administrator podniósł, że nie jest jego rolą wskazywanie wszystkich wad i niedoróbek dokumentacji powykonawczej, lecz to wykonawca zobowiązany jest do jej wykonania zgodnie z wytycznymi inwestora i obowiązującymi przepisami prawa. Dlatego wezwał powódkę do usunięcia wad w terminie 5 dni roboczych. W piśmie z dnia 12 czerwca 2015 roku skierowanym przez pozwaną T. do powódki pozwana ponownie zarzuciła wady dokumentacji powykonawczej wskazane w pismach administratora projektu z dnia 28 maja 2015 roku, zarzucając, że nie zostały one usunięte. Nie sprecyzowała jakie konkretnie wady dotyczą jakich obiektów. Z kolei zeznania świadków: Ł. Ł. (k.1842-1844), C. N. (k.1844-1845), J. N. (k.1845-1846), L. W. (k.2075-2077), ocenione już uprzednio przez Sąd Apelacyjny rozpoznający apelację od wyroku częściowego jako ogólnikowe i przez to nie dające podstawy do ustalenia ewentualnych wad obiektów, którą to ocenę Sąd Apelacyjny w obecnym składzie w pełni podziela, ale również zeznania świadków: M. G. (k.2623), W. D. (k.2624) i P. M. (1) (k.2646-2654), które to dowody zostały przeprowadzone przez Sąd I instancji po wydaniu wyroku częściowego, należy uznać za nie wyjaśniające istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, a mianowicie czy i jakie wady oraz w odniesieniu do jakich obiektów wykonanych przez powódkę zostały stwierdzone. Świadek M. G. zeznał bowiem, że „nie ma wiedzy na temat prac zgłoszonych przez (...), które były wykonane w całości” (k.2623), świadek W. D. zeznał, że „prace zostały wykonane dobrze, one były zgłaszane przez (...) pisemnie do (...), który był zleceniodawcą i nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń. Również T. nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń do prac wykonanych przez (...) na zlecenie (...) (k.2624), natomiast świadek P. M. (1), pomimo, że pełnił funkcję prezesa jednej z pozwanych spółek, a mianowicie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., w swoich zeznaniach nie tylko nie potrafił wskazać żadnych szczegółów dotyczących realizacji robót przez powódkę, ale wprost przyznał, że choć jako prezes ponosi formalnie odpowiedzialność, to jednak podpisując ewentualne dokumenty związane z odbiorem prac polegał na zdaniu pana S.. Równocześnie przyznał, że S. dokonał zgłoszenia prac wykonanych przez powoda do Urzędu Marszałkowskiego w celu częściowego rozliczenia projektu. W zeznaniach świadka brak jest jakichkolwiek informacji o ewentualnych wadach obiektów wykonanych przez powodową spółkę (k. 2649-2653).

W konsekwencji nie wykazania przez pozwane spółki jakimi wadami miałyby być obciążone obiekty wykonane przez powódkę, za nieuzasadniony należało uznać wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i projektowania, na okoliczność ustalenia, czy w pracach wykonanych przez powódkę, tj. w robotach budowlanych i sporządzonej dokumentacji podwykonawczej były wady i czy były to wady istotne, czy przedmiotowe roboty budowlane i dokumentacja projektowa zostały wykonane zgodnie z Umowami Podwykonawczymi, Koncepcją i (...), jak również na okoliczność ustalenia, w jaki sposób wady lub nienależyte wykonanie robót budowlanych i dokumentacji podwykonawczej przez Powoda wpływały na wartość prac. Jak słusznie stwierdził Sąd Apelacyjny rozpoznający apelację od wyroku częściowego, które to stwierdzenia Sąd Apelacyjny w obecnym składzie podziela, dopuszczenie dowodu z opinii biegłego przy tak nieprecyzyjnie sformułowanych twierdzeniach o istnieniu wad i ogólnikowo sformułowanej tezie dowodowej, prowadziłyby do tego, że biegły w istocie musiałby dokonywać ustalenia stanu faktycznego, wyręczając stronę pozwaną w przedstawieniu faktów, z których wywodziła skutki prawne.

Niezależnie od treści przywołanych wyżej dowodów, które nie dawały podstaw do ustalenia czy i jakie wady zawierały obiekty wykonane przez powódkę, należy wskazać na brak konsekwencji w twierdzeniach pozwanych, które z jednej strony zarzucają wadliwość prac powódki odnoszącą się do dokumentacji powykonawczej, z drugiej zaś ze złożonego do akt „Protokołu przekazania” z dnia 16 stycznia 2015 roku” wynika, że powodowa spółka przekazała dokumentację powykonawczą dotyczącą budowy sieci światłowodowej na odcinku L.-K., zaś Administrator Projektu przyjął tę dokumentację bez uwag (k.2044).

Za najistotniejszą jednakże okoliczność, w kontekście oceny zasadności zarzutu pozwanych co do wad robót powódki, należy uznać fakt podpisania przez Komisję Odbioru w składzie: M. S., P. M. (2), M. K., działającą w imieniu M. protokołów odbioru dotyczących wszystkich obiektów, których dotyczą faktury opiewające na kwoty dochodzone pozwem (protokoły k. 1592-1655). Protokoły te zawierają stwierdzenie, że „Komisja po zapoznaniu się ze stanem

faktycznym i informacjami przekazanymi przez Inspektora technicznego oraz sprawdzeniu prawidłowości wykonania prac zgodnie z obowiązującymi normami i wymaganymi uzgodnieniami ustaliła, że roboty kwalifikują się do odbioru od wykonawcy”, a także, że „przedmiot odbioru jest zakończony i odpowiada przeznaczeniu”. Treść wskazanych protokołów, poza ich datą, określoną jako: 30.III.2015, 24.IV.2015 i 20.VIII.2015 jest zbieżna z treścią protokołów sporządzonych przez powódkę, a datowanych na „03.2015r” (k. 152-248). Różnica pomiędzy rzeczonymi protokołami polega również na tym, że protokoły datowane „03.2015” zostały podpisane jedynie przez powódkę, jako wykonawcę, z którego to faktu pozwane czynią zarzut, jakoby powódka nie miała podstaw do sporządzenia protokołów odbioru „jednostronnie”. Drugie zaś protokoły datowane „30.III.2015, 24.IV.2015 i 20.VIII.2015” podpisane zostały przez „reprezentującego wykonawcę Zastępcę Koordynatora Projektu (...) ds. technicznych” oraz przez (...), powołaną przez pozwaną (...). Oznacza to, że te same protokoły, których dopuszczalność sporządzenia przez powódkę została zakwestionowana przez pozwane, zostały następnie „powielone” przez jedną z pozwanych, a mianowicie M. i z inną datą niż protokoły powódki podpisane przez tę pozwaną oraz Komisję Odbioru. Wyjaśnieniem tej sytuacji może być jedynie fakt, że rzeczony protokoły były niezbędne dla pozwanej M. do ubiegania się o dofinansowanie kosztów inwestycji przez Departament Funduszy Unijnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...). Jak wynika z pisma Departamentu z dnia 9 września 2015 roku (k.1105) dofinansowanie takie zostało udzielone beneficjentowi, którym była M. a podstawą przyznania płatności były złożone przez nią zarówno wskazane wyżej protokoły odbioru robót, jak i faktury wystawione przez powódkę jako wykonawcę i spółkę (...) jako nabywcę. Kopie faktur, na podstawie których Urząd wypłacił na konto spółki (...) dofinansowanie, zostały przesłane przy piśmie Departamentu Funduszy Unijnych z dnia 9 września 2015 roku. Są to faktury o numerach: (...) na kwotę 1.097.818,92 złotych, (...) na kwotę 304.431,31 złotych, (...) na kwotę 423.257,40 złotych, (...) na kwotę 473.973,92 złotych, (...) na kwotę 426.394,38 złotych, będące przedmiotem roszczenia dochodzonego pozwem w niniejszej sprawie (k. 1114, 1141, 1148, 1157, 1166).

Jakkolwiek wśród faktur załączonych do w.w pisma Departamentu Funduszy Unijnych z dnia 9 września 2015 roku nie zostały wymienione faktury: (...) na kwotę 103.128,27 złotych i (...) na kwotę 413.709,04 złotych, to okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie uznaniu również tych dwóch faktur za zasadnie wystawione przez powódkę tytułem stwierdzenia należności za wykonane przez nią prace. Fakt wypłaty pieniędzy przez Urząd Marszałkowski na rzecz spółki (...) stanowi bowiem tylko jeden z dowodów potwierdzających fakt wykonania przez powódkę na rzecz tej pozwanej robót, za które pozwana otrzymała zapłatę, a nie rozliczyła się z podwykonawcą (powódką). Jak wyżej wykazano, dowodem potwierdzającym wykonanie prac przez powódkę są również wszystkie protokoły odbioru, zarówno sporządzone jednostronnie przez powódkę, jak i protokoły identycznej treści, sporządzone następnie przez pozwaną. Należy w tym miejscu stwierdzić, że o bezzasadności zarzutu pozwanych dotyczącego braku podstaw do sporządzenia protokołów odbioru jednostronnie przez powódkę świadczy zarówno fakt sporządzenia w późniejszym czasie tożsamyh protokołów z udziałem przedstawiciela pozwanej M. ale także wykazanie przez powódkę faktu zgłaszania gotowości do dokonania odbiorów, na które to zgłoszenia pozwana T. nie reagowała. Z dokumentacji e-mailowej załączonej do akt (k. 1340-1365) wynika bowiem, że w odpowiedzi na żądanie powódki dotyczące dokonania odbioru obiektów i powołania komisji odbioru, administrator projektu wzywał do zweryfikowania i uzupełnienia dokumentacji do stanu zgodnego z wytycznymi i przekazanie do Biura (...). Zgodnie z § 4 każdej z umów zawartych przez powódkę z pozwaną T. powódka jako wykonawca była uprawniona do przedkładania produktów końcowych swoich prac do zaakceptowania lub odbioru przez zamawiającego oraz generalnego wykonawcę, a generalny wykonawca zobowiązany był zająć stanowisko w przedmiocie odbioru poszczególnych obiektów w terminie dwóch tygodni od dnia przedłożenia danego obiektu. Strony postanowiły równocześnie, że brak stanowiska generalnego wykonawcy w terminie dwóch tygodni od dnia przedłożenia danego obiektu będzie równoznaczny z dokonaniem odbioru i w takim wypadku jednostronnie podpisany protokół odbioru przez wykonawcę będzie podstawą wypłaty wynagrodzenia. W sytuacji zatem gdy pozwane spółki nie zajęły stanowiska w przedmiocie dokonania odbioru, powódka była uprawniona do sporządzenia jednostronnych protokołów odbioru robót.

W konsekwencji, dokonanie odbiorów robót upoważniało również powódkę do wystawienia faktur obejmujących wynagrodzenie za wykonane prace.

Wbrew zarzutom apelującej pozwanej, faktury te zostały złożone do akt wraz z załącznikami wskazującymi jakich obiektów dotyczy wskazana w każdej fakturze należność (załączniki k.251-268), jak również do każdej z faktur zostały załączone rozliczenia kosztów, których kwoty odpowiadają kwotom netto wskazanym w poszczególnych fakturach (rozliczenia k. 252, 255,258,261,264).

Suma należności objętych fakturami: (...) na kwotę 1.097.818,92 złotych (k.250), (...) na kwotę 103.128,27 złotych (k. 253), (...) na kwotę 304.431,31 złotych (k. 256), (...)na kwotę 423.257,40 złotych (k. 259), (...) na kwotę 473.973,92 złotych (k. 262), (...) na kwotę 426.394,38 złotych (k. 265), (...) na kwotę 413.709,04 złotych (k.267), wynosi **3.242.712,87 złotych** i odpowiada kwocie zasądzonej przez Sąd Okręgowy zaskarżonym wyrokiem końcowym.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że zaskarżony wyrok co do zasądzonej należności głównej odpowiada prawu, a kwestionująca to rozstrzygnięcie apelacja jest pozbawiona podstaw faktycznych oraz prawnych i jako taka podlegała w tym zakresie oddaleniu, o czym Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z art. 385 kpc.

Za wadliwe należało natomiast uznać rozstrzygnięcie w przedmiocie daty wymagalności poszczególnych kwot, od których Sąd Okręgowy zasądził odsetki ustawowe. Jakkolwiek Sąd Okręgowy poza wskazaniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia o odsetkach (art. 481§1 i §2 kc), nie wyjaśnił motywów tego rozstrzygnięcia, a jedynie należy przypuszczać, że jako datę wymagalności kwot wskazanych w poszczególnych fakturach przyjął dzień po upływie 45 dni od daty wystawienia poszczególnych faktur, gdyż na każdej fakturze zawarty został zapis: „płatne przelewem w ciągu 45 dni od daty wystawienia faktury”, to jednak dla ustalenia terminu płatności każdej z faktur należało uwzględnić zapisy umów łączących strony. Mianowicie w § 7 pkt 5 każdej z umów strony postanowiły, że faktury będą płatne w ciągu 45 dni od daty doręczenia prawidłowo wystawionej faktury wraz z kopią protokołu odbioru (umowy k. 28-139). W odniesieniu do żadnej z faktur powódka nie przedstawiła dowodu ich doręczenia pozwanym. Natomiast pozwane w sprzeciwie od nakazu zapłaty przyznały, że faktury zostały im doręczone w dniu 2 czerwca 2015 roku (sprzeciw k. 1205-1225). Oznacza to, że termin wymagalności kwot wskazanych we wszystkich fakturach przypadł, niezależnie od daty ich wystawienia, na dzień 17 lipca 2015 roku (2 czerwca 2015r+45 dni=17 lipca 2015r). Zatem odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie łącznej kwoty odpowiadającej sumie kwot z poszczególnych faktur, tj. 3.242.712,87 złotych, należało zasądzić od dnia następnego, czyli od 18 lipca 2015 roku. Uwzględniając tę okoliczność, Sąd Apelacyjny jedynie w tym zakresie zmienił zaskarżony wyrok, orzekając zgodnie z art. 386§ 1 kpc.